

Dr. Teghze Gyula ezidei rektor nagy tudással, mélyreható éles látással és fundamentumosan értekezett a nemzetek egymáshoz való viszonyáról. Majd Dr. Bacsó Jenő jogkari dékán tartotta meg az évnnyitó beszédét, amely úgy formailag, mint tartalmilag a szónoki műrekek közé tartozik.

A nagyhatású dékáni beszéd után következett a 25 évi tanári működését betöltött Szentpéteri Kun Béla dr. jubileuma Dr. Teghze Gyula rektor és Dr. Bacsó Jenő jogi dékán üdvözlésével. Ezt követte Dr. Baltazár Dezső püspökünk következő beszéde:

Dr. Baltazár Dezső üdvözlő beszéde dr. Kun Béla egyetemi tanár 25 éves jubileuma alkalmából.

A tiszántúli református egyházkerület, mint a debreczeni egyetem kezdeményezője s valamennyi részben fenntartója is; továbbá a debreczeni kollégium, mint a debreczeni egyetem alapja és kulturajogelődje bensőséggel csatlakoznak ahhoz az ünnepeléshez, amelyet az egyetem eme diszközgyűlésén egyik legérdemesebb tanárának: dr. Kun Bélának a 25 éves szolgálati határkőnél szentel és üdvözlik úgy az ünneplő egyetemet, mint az ünneplőt.

Dr. Kun Bélát a debreczeni kollégium nevelte és adta az egyetemnek. A kollégiumnak világosságot, szabadságot, tiszta tudományt, józan hitet, embert, hazát és Istent szerető s ezt a teremtő, építő és rendező szeretetet plántáló, növelő szelleme van megteljesedve a dr. Kun Béla egyéniségében.

A nevelő édes anya: a kollégium ennek az egyéniségnek nem a tudományos képességére és készültségére büszke, — bár anyai boldogságának itt is szép csokorba szedhetné a válogatott virágait; — hanem első sorban büszke a jellemére: arra a kristályra, amely a kálvini predestináció mély tengeréből emelkedik ki és száll az életbizonyosság szikla partjára és ég mindig tisztábbá, mindig keményebbé az életküzdelmek tüzeiben, melyek mint oltártüzek az örök igazságokért s végcélban az Isten dicsőségéért égnak.

Ha a debreczeni egyetem nemcsak alkalmi kecsgetetőnek; hanem tartalomnak, valóságnak, életnek, erőnek és igazságnak akarja használni a szintén mi általunk nevelt Tisza István nevét — amint fel is tesszük, hogy így akarja —: akkor ilyen jellemek nevelésével kell bizonyosságot tennie affelől, hogy Debreczenben nemcsak geográfiailag, hanem a szellem-erköleszi azonosság gyökereinek életadó természetességével is elhelyezkedett.

Az ünneplőt tisztelettel, szeretettel, áldáskívánással köszöntöm s az egyetemnek pedig azt kívánom, hogy ilyen egyéniségek nevelésével legyen szerencsétlen hazánknak halottaiból újra keltő nélkülözhetetlen tényezője.

Az üdvözlők sorában volt Dr. Vass Károly városi tanácsnok Debreczen sz. kir. város részéről, Dr. Gergely György igazgató a máramaroszigeti jogakadémia nevében, a volt tanítványok

részéről Szarukán István, a jelenlegiek nevében Ujlaky Béla. Megható volt a szülőfalu, Monostorpályi község és egyház üdvözlote, melyet Szász Imre monostorpályi-i lelkipásztor tolmácsolt így:

Szász Imre monostorpályi lelkipásztor beszéde.

Méltóságos Tanár Úr!

Legyen szabad nekünk is, kik Monostorpályi községből, Méltóságod szülőfalujából jöttünk, az üdvözlők sorába belépni.

Üdvözlöt hoztunk, jókívánságot tolmácsolunk.

Üdvözlöt hoztunk a házból, a fehérre meszelt, csendes falusi paróchiából, onnan, hol Méltóságod született, hol bölcsője felett az első édes anyai altató dal felesendült; üdvözlöt hoztunk az iskolából hol Méltóságod az első betűvetés mesterségét tanulta, hol immár 25 éves tanárságának alapköveit egykor rakosgatta; üdvözlöt hoztunk Istennek egyszerű hajlékából, a mi kálvinista templomunkból, ahol a férfi mint gyermek ajakán zsoltarokkal és dicséretekkel, buzgó imádságokkal dicsérte és magasztalta a mindenség Urát; üdvözlöt hoztunk a kertből, a rétről, a mezőről, ahol mint gyermek valaha gondtalanul játszadozott, pillangókat kergetett.

Falunknak vénei, kik eleitől fogva mind a mai napig csodálattal szemlélték a pályát, mit Méltóságod megfutott; a kortársak, kik dicsékedéssel szóltak és szólnak Méltóságodról; a gyermekek, kik valamennyien tudják s fennen hirdetik, hogy Méltóságod a mienk: mind-mind köszöntik, szeretettel üdvözlik ma Méltóságodat.

Kiválóságainak, 25 éves, az egyház, a haza, az ifjak nevelése érdekében kifejtett nemes és páratlan munkájának méltatásához bizony mi gyöngéknek érezzük magunkat, inkább alázattal hajlunk meg Istenünk előtt és a szentíróval ezt mondjuk: Kisebbség vagyunk minden te jótéteményednél és minden te hűségednél, amelyeket a te szó gáddal cselekedtél, óh Uram.

Jókívánságunk tolmácsolásánál megtelik a száunk dicséretekkel, a szemünk öröm- és hála-könyvekkel és magasztaljuk a Teremtőt, ki Méltóságodat adta nekünk, adta az egyháznak, a hazának, az iskolának, a társadalomnak, végül pedig imádságos szívvel kérünk Méltóságod számára Istentől ho szű életet, erőt, egészséget, hogy nagyon sokáig lehessen a mi kis falunknak dicsékedése és büszkesége. Úgy legyen.

A Kántus nevében *Peleskey Sándor* szénior üdvözölte a közszeretnek örvendő felügyelőtanárt.

Dr. Kun Béla meghatva köszönte meg a szívből jövő üdvözlöt:

Az ünneplő válasza.

Nem kívánok a gyöngék erényével, a szerénységgel ékeskedni és nem háritom el ma-

gamról az üdvözlő szavak túlzott dicséretét. Tudom, hogy — ha nem is eleget és nem is elég jól — tettem valamit s hogy életem már nem lesz eredménytelen semmivé. Huszonöt év alatt senki sem marad tétlenül, ha csak munkálkodásra alkalmas területet talált. Az Úr énnékem őriző pásztorom, aki engem kora ifjúságom óta a legszebb munkatéren, a tanítás és nevelés gyönyörű szép mezején éltet és a magyar nemzeti kultúra szép kies folyóvizéből enged merítenem. Azért, hogy a fiatalság lobogó lelkesedésének és feszítő munkabírásának idején erre a pályára jutva, kevés tehetséggel is sokat dolgozhattam, egyedül Istené a dicsőség.

Utána azokat illeti hálám, akik a jó munkára alkalmat adtak, gyöngeségemben emeltek, támogattak, önbizalmamat, munkakedvemet szerető megértéssel növelték és most, ahelyett, hogy számon kérnék a rám bízott talentumokat, elismeréssel fordulnak felém.

Szavakkal nem lehet ezt megköszönni. Igyekszem, míg az én Uram Istenem engedi, fogyatékos erőmmel tovább dolgozni azokért az eszménevéért, melyekért eddig munkálkodtam, — szolgálni a tudományegyetemnek, a magyar ifjúságnak, anyaszentegyházamnak, nevelő anyámnak, az öreg kollégiumnak s benne az én kedves kántusomnak, szülőfalumnak s hozzám mindennél közelebb álló népének, a fiává fogadó nemes civitásnak és rajtuk keresztül szegény elárvult nemzetemnek.

Amikor ezt a fogadalmat teszem, első sorban arra gondolok, hogy tanári pályámat a máramarosszigeti jogakadémián kezdtem el.

Máramarosszigetnek és jogakadémiájának helyét az én közéleti pályafutásomban az első szerelem példájával viágíthatom meg. Az első szerelemével, amely ha boldog volt, boldoggá teszi az egész életet. Annak a szerény, de tiszta nemzeti szellemet árasztó főiskolának küszöbét átlépve, lettem gyermekből egyszerre férfivá s abban a kicsiny és sokféle népű, de a magyarság egységében erős, a krisztusi szeretet minden jó embert együvé ölelő hatalmával ékes, a tehetségeket példás bölcsességgel támogató városban töltött hét év alatt váltak ismertté lelkem előtt azok a legmélyebb emberi érzések, melyek legjobban hozzákötnek az élethez és a haza földjéhez.

Máramarossziget és jogakadémiája a siralmas mélységből szólnak most hozzánk. Sziget, mely ősi főiskolájával fényes magyar kulturahely volt, jelentéktelen oláh városkává süllyedt. Jogakadémiája, mely a maga otthonában nagy nemzeti hivatást töltött be, küzdő egvikévé szállott a feleszámú jogi tanintézeteknek.

Arra, hogy amit az előbb ígértem, erőm fogytáig dolgozzam hazám, egyházam, a magyar nemzeti kultúra javáért, bennem az elszánást az a vágy sokszorozza meg, hogy elérhessem, mikor Máramarossziget és a sok többi sziget Po-

zsonytól Brassóig, Késmárktól Fiuméig megint magyar kulturahely legyen.

A közönség lelkesen megéljenzte az ünnepeltet, mire a szép ünnepség a Kántus énekével, amely a Szózatot adta elő, véget ért.

Az ünnepelt úgy helyből, mint vidékről igen sok meleg üdvözlőt kapott, amelyekhez jókívánságokkal bizonyára csatlakoznak Lapunk tisztelt Olvasói is, akik immár közel hét esztendeje gyönyörködnek iránycikkein és okulnak azokból.

Konventi tantervjavaslat.

(86—1922. sz. konv. hat.)

I. Felsőleányiskolák.

Az I—IV. osztályokban:

- I. Ó-szövetségi kijelentés története.
- II. Új-szövetségi kijelentés története.
- III. Egyháztörténet.
- IV. Hit- és erkölestan.

Olyan egyháztörténeti tankönyv volna iratandó a III. osztály számára, amelyben a keresztyén egyháztörténetnek csak lekedű-abb fejezeteit tárgyalná, de az események központjában álló nagy keresztyén egyéniségek hű életrajzával és jellemzésével, illetve az események színesebb és részletesebb ecsetelésével. Ilyen szellemben írott könyvnek tekinti a bizottság s ezt mintául ajánlja, dr. Révész Imre debreczeni lelkipásztor „Akikre nem volt méltó a világ“ c. művét.

Az V—VIII. osztályokban:

- V. Általános vallástörténet, ó- és újszövetségi vallástörténet.
- VI. Egyháztörténet: Pál apostoltól 1564-ig, Kálvin haláláig.
- VII. Egyháztörténet: 1564-től napjainkig, különös tekintettel a magyar református egyház történetére.
- VIII. Hit- és erkölestan, magasabb fokon apologetikai szellemben.

Az egyháztörténeti anyag ilyen módon való kétosztását a bizottság dr. Ravasz László püspök indítványára fogadta el. Helyesnek ítélvén előadónak azt a kiváló pedagógiai érvelését, hogy a VI. osztályban a történet tanítása ne azzal a látszattal záródjék le a serdülésben levő ifjak előtt, hogy a keresztyén egyház életerejé megbénult, a javítási kísérletek csődöt mondtak, az előreformátorok elhallgattattak; hanem azzal a felemelő s életet sarjasztó tudattal, hogy végül is győz az Isten kegyelme, felszínre törnek az elrejtett források s a nagy reformátorok útján a keresztyén anyaszentegyház uralkodó erővel és hatalommal folytatja világformáló és megszentelő munkáját.

A magyar református egyház története illesztessék be bőven az egyetemes egyháztörténet kereteibe, különösen a reformáció kezdeteitől fogva. Így jobban szemléltethetők lesznek a keresztyénség

különböző mozzanatainak a magyarság életárjába vetődő hullámai.

Ha a VIII-ban taníttatik a Hit- és Erkölcstan, ifjúságunk hite alapvető igazságainak, a keresztyén erkölcsiség törvényeinek, jelenségeinek s főleg erőinek friss benyomásai, ez utóbbiaknak esetleges felszívásaival, tehát vértettebben lép magasabb tanulmányai sokszor hideg, néha élettelen övezeteibe s az élet szélesebb, de veszedelmesebb mezőire.

A *felső kereskedelmi iskolákban*, valamint a *felsőbb fokú ipariskolákban* ugyanaz volna tanítandó, mint a felsőbb leányiskola V—VIII. osztályaiban.

A bizottság ajánlja, hogy az összes azonos típusú középiskolák, tehát a polgári (I—IV.), a leánygimnázium, a reáliskola, a gimnázium s a netalan létesítendő reál-gimnázium számára is ez a tanterv fogadtassék el, amely a felsőbb leányiskolák részére itt ajánltatik.

II. Tanítóképző-intézetek:

I. osztály.

Palesztina ismertetése. (Földrajza, növény- és állatvilága, a nép életmódja, lakása, ruházata, szokásai.)

Az ó-testamentum ismertetése.

Izrael története és a bibliai történetek. Párhuzamosan így:

A nép őstörténete, jelen- Bibliai történetek: a te-
tősége, a semiták, az remtéstől József halá-
ősatyák Egyiptomban. láig.

Mózes kora. Bibliai történetek Mózesről
Józsue és a birák. Az idevonatkozó bibliai
történetek.

Az első királyok Salamon Az idevonatkozó bibliai
haláláig. történetek.

A próféták kora, bezáró- Az idevonatkozó bibliai
lag a perzsa uralommal történetek.

A görög uralom 332—167-ig Kr. e.; a Makkabeu-
sok 167—63-ig.

A római uralom Kr. e. 63—Kr. u. 135-ig.

II. osztály.

A zsidó nép Jézus korában. (A római világ-
birodalom, a diaspora, Judea a rómaiak alatt).

A zsidó nép vallási élete Jézus korában. (A
templom, a zsinagoga, az Istenhit, a törvény, a
zsidó nép reménysége a jövődőről, a nép szellemi
vezérei).

A biblia (Új test.) ismertetése, főképen a synop-
sis a négy evangéliomban.

Jézus élete, párhuzamosan az ide vonatkozó
bibliai történetekkel.

Jézus tanításai; a hegyi beszéd, példázatok,
közvetlen tanításai.

III. osztály.

Keresztyén egyháztörténet. Kezdetől Kálvin
haláláig, beleszöve a magyar református egyház
története.

IV. osztály.

Keresztyén egyháztörténet. 1564-től napjain-
kig. Beleszöve a magyar református egyház története.

V. osztály.

Hit- és Erkölcstan. Egyházi ismeretek. (Szer-
vezet, liturgia, egyháztársadalmi munkák, énekek,
ágendák ismertetése).

VI. osztály.

Katechetika. Látogatások a gyakorló iskolá-
ban. Írásbeli feladatok.

Abban az esetben, ha a tanítóképzők 5 osz-
tályúvá vonatnak össze, a hit- és erkölcstan jönne
az ötödikbe s rövidebbre fogva a katechetika, az
egyházi ismeretek pedig áttéteknének az egyház-
történet anyagába.

III. Alsófokú ipariskolák.

Amennyiben itt a különböző osztályok együtt
vannak a vallásórakon, ajánlatos az óra első felé-
ben a katechetizálás külön súly helyezéssel e kér-
désekre: Miért vagyok én református, mit vár
tőlem az egyház, egy bibliai rész felolvasása; az
óra második felében nagy keresztyén jellemek,
főleg ipárosok életrajza olvastatandó. Az egész
óra istentiszteleti keretek között tartassék, ének-
kel, imádsággal.

*

A bizottság óhajtaná, hogy minden fokon az
óra elején rövid bibliai rész olvastassék fel, annak
vezérlő gondolata hangsúlyoztassék. Az egész ne
tartson tovább 5 percnél.

Külföld

Amerikai reformátusuk buzgósága.

Dr. Harsányi Sándor lelkész, — az „*Amerikai Magyar Reformátusok Lapja*”-nak“ szerkesztője, —
lapunkhoz intézett soraiban közli velünk azt az
örvendetes hírt, hogy az Amerikai Magyar Refor-
mátus Egyesületnek vezértestülete szeptember
27-én Ligoniorban, a Református Árvaházban tar-
tott gyűlésén ezer dollár segélyösszeget szavazott
meg a magyarországi református theológiák között
arányosan való szétosztás céljából.

A gyűlés határozata szerint a budapesti, a
debreczeni, a pápai, a kolozsvári és a sárospataki
református theológiák egyenként két-kétszáz dollár
segélyben részesülnek e megszavazott összegből.

Az adomány megszavazása dr. Baltazar Dezső
püspök amerikai útjának utólagos eredménye.

Hozzá tenni kívánjuk még e bejelentéshez azt
is, hogy *Kövér Sándor* református egyesületi elnök,
johnstoni tekintélyes bíró, — az amerikai magyar
református közéletnek ez a vezető egyénisége, —
még *külön is* százezer koronás alapítványt tett az
ösi debreczeni kollégium felsegélyezésére.

A Református Egyesület ezen újabb nemes
cselekedetével is megmutatta, hogy az intézmény

vezetősége igazi református és egyházas közszel-
lemben igyekszik vezetni a nagyra hivatott nemes
intézményt.

Új vallásos folyóirat:

Az Amerikai Va-árnapi Iskolák Bizottsága egy
új, magyar-angol nyelvű folyóirat megjelentetését
határozta el, mely folyóiratnak egyedüli és kitűzött
célja az, hogy a magyarok között a biblia tanul-
mányozását elősegítse. Az évnegyedenként meg-
jelenő folyóiratnak első száma 48 oldalon, szép
illusztrációkkal ellátva, október 1-én jelent meg
Dr. Harsányi Sándor református lelkész szerkesz-
tésében Pittsburgban.

Halottaink

Kovács Károly

füzesgyarmati nyugalmazot lelkipásztor.

Született Ungváron 1866-ban. Alsóbb isko-
láit születése helyén elvégezve, a theologiai tan-
folyamra Sárospatakra ment. Tanulmányainak
bevégezése után Borsodmezőkeresztesen, Bor-
nemisza esperes mellett volt káplán. Innen
1889-ben Egerbe ment h. lelkésznek, ahol egy
év múlva rendes lelkésszé választották. Műkö-
dése korszakot alkot a katolikus egyház ezen
erős várában. Fáradhatatlan buzgósága, erős
hite, szónoki ereje azt a parányi református
gyülekezetet a virágzás magas fokára emelte s
mikor 1902-ben a füzesgyarmati gyülekezetet vá-
lasztotta meg lelkipásztorául, nemcsak gyüleke-
zete, de a hatalmas róm. kath. város nagy intel-
ligenciája is a tisztelet és szeretet könnyeivel bú-
csúzott tőle.

Füzesgyarmaton is tovább folytatja építő
munkáját. Évszázadokra szóló emléket állít ma-
gának abban a, méreteiben hatalmas, emeletes
iskolában, amely református gyülekezeteinkben
valóban páratlanul áll. A szükséges tantermek
mellett igazgatói lakás és tornaterem is van
benn. Ennek felépítésére nemcsak az egyház,
hanem az államkormány segítségét is sikerült
megnyernie. 100,000 koronát kapott rá a vallás-
és közoktatásügyi minisztertől. Sajnos, a remek
épületet teljesen befejeztetni, a mi nagy hábo-
runk kitörése és amiatt, hogy 1913-ban 48 éves
korában szélütés érte, nem tudta. Szerencsére
szellemei erejét a kór nem támadta meg s tovább
vitte, habár szószéken szolgálni nem tudott, lel-
kipásztori hivatalát, egészen f. évi április 1. nap-
jáig, amikor nyugdíjba menni kényszerült.
Nyugdíjához a gyülekezet 25 mész természet-
ben adott terménnyel járult hozzá s lakást biz-
tosított részére. Egy hónapja csak, hogy elfog-
lalta csendes, nyugalmas lakását. Egy váratlanul
jött újabb szélütés f. október hó 4. napján kiol-
totta nemes, munkás életét. Temetése október
6-án ment végbe impozáns részvét mellett. A

presbiterium az egyház halottjaként temettette
el. A tanítói kar alapítványt tett emlékére, amely,
mások adományával is gyarapodva, már is szép
összegre rug. A templomban Harsányi Pál es-
peres tartott felette tartalmas beszédet; a sírnál
utóda, Jánosi Zoltán, majd Okos Gyula ókécskei
lelkipásztor, aki Egerben tanítványa volt, bú-
csúzott tőle könnyes szemekkel, utóbbi meg-
kapó vonásokban rajzolva egri áldásos működé-
sét, különösen kiemelve példaképül szolgált
családi életét. Még Egerben megnősült. Felesége
Nagy Irma (Nagy Béla sárospataki theol. akad.
tanár testvére) s négy gyermeke (Ilona, Juliska,
Irma és Pál 3. th.) maradtak utána gyászbabo-
rultan. Legyen áldott az igaz ember és hű szolga
emlékezete!

Különfélék

Bethlen Gábor kollegiuma. Ott emelkedik az
enyedi örhegy szőlőültetvényes lábánál, szirtje a
jelen iszaptengerébe süllyedt hősi, dicső multnak
s záloga a jövődönnek. Ott áll, mint büszke feje-
delmi alapítás három évszázad habérjaival homloka
körüli, ott áll a poraiból megéledt plónix madar
e-etét ismételve, ott áll mint a szellemi világos-
ság, a lelkiismereti szabadság temploma, a magyar
szó, a magyar kultúra megvívhatatlan ősi sasfészke,
az evangéliomi magyar protestantizmus egyik leg-
nagyszerűbb intézménye. Nemes hivatása tudatos-
ságát nemcsak fejedelmi származásából merítette,
de exponált helyzetéből is, mely magyar kultur-
központtá avatta az elnémult harangok nagy te-
metője közepette s az európai műveltség legérté-
keőbb terjesztőjévé, menedékhelyévé dicsőítette
kelet kapujánál. Ódon falai közé századok legendás
diákserege tér vissza, acéljelleme fénylő sora, a
magyar tudás, a magyar erő, a magyar akarat
európai hírű képviselője s ez tesz bizonyosságot
arról, hogy Erdély rabmagyarjainak van mit és
van miért ünnepelniük a nagyenyedi Bethlen-
kollegium 300 éves jubileumában. És a jubilaris
ünnepeken lélekben ott vagyunk mi is trianoni
határ elválasztott magyarjai, sirva borúlunk régi
dicsőségünk emlékköveire s bízunk, hiszünk ren-
dületlenül magyar jövődönkben.

Az első lelkészkepesítő vizsgálat Debre-
czenben folyó évi október hó 3., 4. és 5. nap-
jain volt dr. Baltazár Dezső püspökünk elnök-
lésével. Tizenhat ifjú állott elő vizsgálatra, akik
közül jelesen képesített Kozma Pál, Peleskey
Sándor és Ury Sándor, jól képesítették öten,
képesítették négyen, két hónap múlva egy
tárgyból javításra utasított 2, két tárgyból egy
év múlva javít 1 s egy év múlva teljes vizsgála-
tot tesz 1 jelölt.

A második lelkészkepesítő vizsgálat folyó
hó 5., 6. és 7. napjain folyt le a Dr. Baltazár
Dezső püspök elnökletével. Vizsgázott 16 segéd-
lelkész, közülök kettő áttért róm. kath. lelkész. A
vizsga eredménye teljes mértékben kiérdemelte az

egyházkerületi vezetőség s az egész vizsgáló bizottság elismerését. Jeles bizonyítványt nyertek: Csánky Benjámín, Gyülvész István, Kövér Pal, Nagy Lajos és Szendrey Dénes, a többiek jó és néhányan elégséges vizsgát tettek. A vizsga eredményenek kihirdetésekor Dr. Baltazár Dezső püspök intézett elismerő, útmutató, munkára kötelező és buzdító atyai szavakat az egybegyűlt, vizsgázott ifjúsághoz, kiknek nevében Gyülvész István köszönte meg a püspök úr, a professzor urak és az alma mater minden jóságát.

A református tanítóképzőintézet tanulmányi kirándulása Hajduszoboszlóra 60 növendékkel és 9 tanárral f. hó 8-án volt. Délután két órákor részt vettek az istentiszteleten, ahol az ifjúsági énekhar éneke után Demjén Ferenc lelkész mondott megható imát. Az istentisztelet után az ifjúság Milák Jenő III. o. tanuló beszéde kíséretében megkoszorúzta Gönczy Pál szobrát. A 4 órákor kezdődő gyermekelőadáson Kiss György gyak. isk. tan. tartott 600 gyermek előtt minta tanítást a hazaszeretetről. Este 7 órákor kezdődött a központi iskola tanácstermében a tanítóképzőintézeti ifjúság hangversenye, amelyen Dr. Veress István igazgató megnyitó beszédében a kultúra és az anyagi jólét közötti viszonyt fejtegette. Az ének- és zeneszámok betanításáért Bodnár Lajos h. tanárt illeti a méltó dicséret. A hangverseny végén Dr. Varga Jenő lendületes szavakban mondott köszönetet a szoboszlóiaknak, akik már 1869-ben a debreczeni tanítóképzőben egy tanszéknek vetették meg az alapját. — A gazdakörben 6 órai kezdettel táncmulatság volt. 9 órákor az egyház és város gazdagon megvendégelte a kirándulókat. A társasvacsorán, amelyen a helybeli polgárság is szép számmal képviselve volt, a város nevében Dr. Erdős Kálmán, az egyház nevében Demjén Ferenc lelkész köszöntötték fel a kirándulókat. A hangverseny, a gyermekelőadás, a táncmulatság 31.000 korona tiszta jövedelmet juttatott a képzőintézeti ifjúsági segélyegyletnek

Ifj. Kiss Ferenc volt főgimnáziumi tanár emlékalapítványára újabban a következő adományok érkeztek: A református főgimnázium tanuló ifjúságának gyűjtése: 5717 K, dr. Lukács Imre (Mezőtur) 1000 K, dr. Tóth Ignác (Mezőtur) 1000 K, Mezőturi Népbank r.-t. 1100 K, Törös Károly tanító (Debreczen) 150 K, Lukács István (Kenderes) 1000 K, özv. Csegey Jánosné (Kisujszallás) 1000 K, id. Puskás János (Kisujszallás) 500 K, dr. Pokoly József (Debreczen) 1000 K, Hajduböszörményből: Köblös Samu 200 K, Schmidt Frigyesné 1100 K, Schmidt Frigyes 500 K, dr. Sarkadi Nagy István 200 K, Rácz Jenő 200 K, Bodnár Imre 200 K, Mamsák Dániel 100 K, László Jenő 200 K, Szabó Antal 200 K, Simon Dezső 500 K, Hada Sándor 100 K, Almássy Márton 200 K, Litkey Péter 200 K, Müller Ede 100 K, Kálvineum fiúinternátus 1000 K. Mindezeket hálás köszönettel vettük. Az alapra eddig begyűlt összesen 34,567 korona. A református főgimnázium igazgatósága.

Értesítés. Tisztelettel értesítem az *Orgona-karének* előfizetőit és megrendelőit, hogy művemnek megjelenése csak december hó első hetében várható. Addig szíves türelmet kérek. A hangjegylenyomatokból úgy látom, hogy a szép kiállításal karpótolva leszünk a késedelemért. Szügyi József Békésen.

Hivatalos Ertesites

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

3290—1922.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes úr!

A tiszántúli református egyházkerület 1922 május hó 17—18. napjain tartott közgyűlése 185. szám alatt hozott határozatával a Tanítók Lapjának egy példányban megrendelésére minden egyházunkat elkötelezte. Nevezett lap kiadóhivatalának hozzám tett jelentéséből arra a meggyőződésre jutottam, hogy ezen közgyűlési határozatunknak a legtöbb egyházközség nem tett eleget.

Felkérem azért Nagytiszteletedet, hogy a fentebb hivatolt egyházkerületi közgyűlési határozatra utalva, méltóztassék a böles vezetése alatt álló egyházmegyébe kebelezett egyházközségeket felhívni, hogy a Tanítók Lapja előfizetési árát (egy évre 200 koronát) a kiadóhivatali főnökhöz: Hatvany József igazgató-tanító Debreczen, Ispotály címre, küldjék be.

Atyafiságos szeretettel
Debreczen, 1922 október 13.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

3158—1922. szám.

Valamennyi középiskola igazgatóságának.

A m. kir. honvédelmi miniszter úrnak folyó évi szeptember hó 12-én 18,531. eln. szám alatt kelt s a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak folyó évi szeptember hó 24-én 127,872. szám alatt közölt rendeletét alább közlöm.

Debreczen, 1922. évi október hó 6.

Tisztelettel

Kiss Ferenc,
püspök helyettes.

M. kir. honvédelmi miniszter.

18,531. eln. 15—1922. szám.

Közép- és főiskolai tanulók katonai szolgálata.
Nagyméltóságú

Dr. gróf Klebelsberg Kunó
m. kir. vallás- és közokt.-ügyi miniszter úrnak
Budapest.

Budapest, 1922. évi szept. hó 12-én.

Hivatkozással a f. évi aug. hó 2-ről 96,251. V. ü. o. 1922. sz. a. kelt nagybecsű átíratára, a

melléklet egyidejű csatolása mellett van szerencsém Nagyméltóságodat a közép- és főiskolai tanulók katonai szolgálata tekintetében érvényben levő intézkedésekről az alábbiakban tájékoztatni.

Azok a középiskolai tanulók, akik a tényleges katonai szolgálatban visszatartattak, a pécsi m. kir. honvéd vegyesdandár parancsnokságnál Pécsen vannak ily középiskolai századok, valamint a főiskolai hallgatók, amennyiben folyó évi július hó 15. előtt léptek be a m. kir. honvédség kötelékébe, az 1922—23. tanévben tanulmányaikat, mint katonák, zavartalanul tovább folytathatják, e célból az illető tanintézet, vagy főiskola székhelyén állomásozó csapattesthez vezényeltetnek, azonban a tanév tartamára szabadságoltatni nem fognak.

Azok a középiskolai tanulók viszont, akik tanulmányaik folytathatása céljából 1922. évi július hó 1-ig szabadságolva voltak s a nyári szünet tartamára katonai kiképzésre behívtak, a jövő 1922—23. tanévre tanulmányaik folytathatása céljából ismét szabadságoltatni fognak.

Folyó évi július 15-ike után ellenben s a jövőben egyáltalában a középiskolát végzett s főiskolai tanulmányokat folytatni szándékozó tanulók csak az alatt a feltétel alatt vétetnek fel a m. kir. honvédség kötelékébe, ha kötelezik magukat, hogy az elvállalt katonai szolgálat első évében kizárólag katonai szolgálatot teljesítenek, ennek ellenében azután a hátralévő szolgálati idő többi 5 tényleges szolgálati éve alatt főiskolai tanulmányaikat mint katonák megkezdhetik és zavartalanul folytathatják s csupán naponta rövid fegyelmező gyakorlatokat végeznek s hetenként egy napon át és az előadások szünetelése idején (karácsonyi, húsvéti szünet, nyári nagy vakáció) teljesítenek katonai szolgálatot.

Középiskolát nem végzett tanulók pedig a jövőben a m. kir. honvédséghez fel nem vétetnek. Mint az előadottak bizonyítják, a m. kir. honvédség kötelékébe belépett középiskolai tanulók és főiskolai hallgatók tanulmányainak a katonai szolgálat tartama alatt való zavartalan folytatása, az annak idején tett ígérethez képest, teljesen biztosítva van, tehát sem a tanügyi hatóságoknak, sem a szülőknek a legesekélyebb aggodalomra sincs ebben a tekintetben okuk.

Fogadja Nagyméltóságod őszinte tisztelettem nyilvánítását. A miniszter helyett: Frank s. k. helyettes államtitkár.

Budapest, 1922. szept. hó 29-én.

A hivatalos másolat hitelül:

Fetzmann Károly,

min. s. hiv. igazgató.

3188—1922. szám.

Valamennyi főgimnázium igazgatóságának.

Tudomásul vétel végett értesitem, miszerint

a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr folyó évi 127., 156. számú rendeletével Tóth Györgyöt — ki 1903 augusztus 27-én Désen (Szolnok-Doboka vármegyében) született, református vallású, az 1921—22. tanévben a budapesti III. ker. állami főgimnázium VII. osztályának volt tanulója — családi szándék és okmányhamisítás állami főgimnázium VII. osztályának volt tanulója — családi szándék és okmányhamisítás vétsége miatt a lefolytatott fegyelmi vizsgálat alapján az összes hazai középiskolákból kizárta.

Debreczen, 1922. évi október hó 6.

Kiss Ferenc,

püspök-helyettes.

Pályázat.

Az olcsvaapáti református egyház az üresedésben levő kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázni lehet 1922. év október 28-ig.

A kántortanító javadalma:

1. 71 kor. készpénz az egyház pénztárából.
2. 30 köböl búza az egyháztagoktól, melyből a vagyontalanok búza helyett tengerit is fizethetnek.
3. 8 méteről puha tűzifa, beszállítva.
4. 9 (0388/1600) hold szántóföld, 4 drb. marhára legelő. A földek adóját egyház fizeti.
5. Lakás, kert természetben.

A kántortanító kötelessége: 1. Összes kántori teendők és kanonikus alkalmakkor s lelkész akadályoztatása esetén az istenisztelet végzése. 2. III—VI. vegyes osztály tanítása. 3. Presbiteri jegyzőkönyv vezetése.

Az állást a választás jogerőre emelkedése után azonnal el kell foglalni.

Olcsvaapáti, 1922 okt. 8.

Református presbiterium.

Pályázat.

A *kunhegyesi* református egyház ujonnan szervezett XI., XII., XIII., XIV. és XV-ik tanítói állásaira pályázatot hirdet. Mindenik állás jövedelme az egyháztól:

1. 1400 korona alapfizetés.
2. Az alapfizetés után járó háborús segély.
3. Törvényes lakbér.

A törvényszerű államsegélyekért az egyház kérvényez. Az öt állás közül 2 férfi tanítóval, 3 pedig nőtanítóval töltetik be.

Köteles-égek: az iskolaszék által kijelölt osztály vagy osztályok önálló vezetésén és az egyház-építő munkásságban való részvételen kívül a férfi tanítóknál az önálló kántornak akadályoztatása esetén leendő helyettesítése, a nőtanítóknál pedig a női kézimunkának külön díjazás igénylése nélküli tanítása.

Menekült vagy B) lisztás tanerők előnyben részesülnek. A férfi tanítóktól orgonázni tudás kívántatik.

Kellően felszerelt és a kommunizmus alatti magaviseletet igazoló bizonyítvánnyal is ellátott kérvények jelen pályázati hirdetés megjelenésétől számított 10 nap alatt küldendők be a kunhegyesi református iskolaszéki elnök címére.

Masáth Ferenc,
református lelkész, az iskolaszék elnöke.

Pályázati hirdetés.

A nyírbátori református egyháznál rendszerezett s lemondás folytán megüresedett önálló hitoktatói állásra pályázatot hirdetnek.

Jayadalom: ez idő szerint havonként 7400 K az állampénztártól s a köztisztviselőket megillető természetbeni ellátás; az egyháztól egy szobából álló lakás és egy öl tűzifa.

Kötelesség: a főgimnáziumban, polgári leányiskolában, állami elemi, gazdasági és iparostanonciskolában hitoktatás (ez idő szerint heti 24 órán), ifjúsági egyesület szervezése és vezetése, szükség esetén lelkészi teendőkben segédkezés.

Pályázati kérvények folyó hó 21-ig a nyírbátori lelkészi hivatalnál adandók be.

A megválasztott állását folyó évi október hó 28-án tartozik elfoglalni.

Nyírbátor, 1922 október 11.

Szabó Lajos,
esperes-lelkész.

Pályázati hirdetés.

Alulírottak a hajduszoboszlói református iskolaszék megbízásából ezennel pályázatot hirdetünk az egyházközség által fenntartott elemi iskola egy — lemondás folytán — megüresedett rendes tanítói állására, melynek díjlevele a következő:

A) *Fizetés:* 1. Készpénz az egyház pénztárából havi előleges részletekben 1040 korona. 2. Állami fizetésekiegészítés. 3. Megfelelő lakbér.

B) *Kötelesség:* A presbitérium által kijelölt osztály vagy osztályok tanterv szerinti oktatása.

A születési-, szolgálati-, a kommunizmus alatti magatartást igazoló bizonyítvánnyal és oklevéllel ellátott kérvények folyó évi november hó 1., déli 12 óráig küldendők be — a presbitériumhoz címezve — a református lelkészi hivatalhoz. Menekültek megfelelő figyelemben részesülnek. Ezek, de különben az összes pályázók közül különösen azok, akik zenélni tudnak és akiknek férfi énekkar tanításához és vezetéséhez képességük van. Kívánatos az ezt igazoló bizonyítványok beküldése is. A megválasztott kántort, annak — a lelkész-elnök által igazolt — akadályoztatása esetén, úgy a templomban, mint a temetések alkalmával helyettesíteni tartozik.

Kelt Hajduszoboszlón, az iskolaszék 1922. évi október hó 11. napján tartott ülésében.

Csányi László,
iskolaszéki jegyző.

Szabó Antal,
iskolaszéki elnök.

Debreczen sz. kir. város és a Tiszántuli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata tulajdonát képező

„Méliusz“

könyvkereskedésben az idej

iskolai évre szükséges könyvek

már most beszerezhetők. Írószerek, palatáblák és vesszők, irkák, tollak, ceruzák, radirgummik, előmeneteli, mulasztási, haladási és felvételi naplók, osztálykönyvek,kréták, falitérképek és szemléltető képek legolcsóbban beszerezhetők.

Iskoláknak és egyházaknak külön 10% engedmény.

Tekintettel arra, hogy a rendeléseket a beérkezés sorrendjében intézzük el, kérjük b. rendelését mielőbb megtenni.

„Méliusz“ könyv-, papir- és írószerkereskedés Debreczen.